

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Petri Chrysologi Archiepiscopi Ravennatis, viri
eruditissimi atque sanctissimi, Sermones In Evangelia De
Dominicis & festis aliquot solemnioribus totius anni,
insignes & peruetusti**

Petrus <Chrysologus>

Lvgdvni, 1623

In verba eiusdem, Si enim vnius delicto mors regnauit, per vnum, &c.
Sermo CXII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50232](#)

randum in se author ipse suscepisset. Ad vitam eam
creatam credis, qui adhuc eam per authorem dubitas
esse reparatam? *Vsque ad legem enim, inquit, peccatum
erat in mundo.* *Vsque ad legem cum audis, vsque ad fi-*
*nem legis, hoc est, vsque ad aduentum Domini nostri
Iesu Christi accipe.* *Quia peccatum non imputabatur,*
ait, cum lex non esset. Et quando lex non fuit, quae cum
ipso homine cœpit? si lex non fuisset, Adam præuari-
tor utique non fuisset: sicut idem aperit Apostolus; cu
dixit, *Sed regnauit mors ab Adam, vsque ad Moysen.* Vtri-
que legem acceperant: sed Adam mox præuaricatus
est, ut accepit: Moyses præuaricatoribus promulga-
uit acceptam dicente Apostolo, *Lex præuaricatio-*
num causa posita est. Regnauit ergo mors per le-
gem, quia grauius præuaricatores, quam peccatores,
& non tantum parentis vitio, sed suo iam lapsos fa-
cinore, saeuia deuorauit. *Sed regnauit, inquit, mors ab*
Adam vsque ad Moysen, etiam in eos qui non peccauerunt
in similitudinem præuaricationis Adæ. *Quia non tantum*
magnos, sed deuorabat & paruulos: & non tantum
noxios, sed & deuastabat innoxios, innoxios dico
à culpa propria non parentis. Et hinc grauius erat la-
mentanda conditio, quia eius parētis soluebat pœnā,
cuius vix vitam degustarat infantulus: & luebat pec-
catum mundi qui mundum cognitum non habebat.
Acquiescamus ergo fratres, quod per unum, & unius
delicto mors regnauit, si omnes per unum absolui
desideramus, & esse per Christum: quia qui viuit,
Christo debet, non sibi: & Adam quod moritur, id
debet.

Galat. 3.

In verba eiusdem, Si enim unius delicto mors regnauit, per
unum, &c. Sermo C XII.

Si quis poculum aquæ frigidæ sitienti porrigit
B b 4 viatori,

viatori aliquantum quidem animum recreat æstuantis : & humanitati plane succurrit , non tamen pænitus sicut extinguit : ita & magnum diuinæ scientiæ desiderantibus nosse secretum, noster sermo non sufficit, qui ad præsens festinationi deseruit , & temporis. Nam si ad humana perdiscenda tota hōminis breuis est vita : quod tempus sufficere creditus ad intelligentiam posse diuinam? Date ergo veniam fratres , si intra punctum temporis & horæ vnius vix momentum obscura lucidare , clausa referare , firmare dubia , profunda contingere , tot sæculorum ineffabile sacramentum per omnem modum aperire non possum : & eloqui, si vel caute æmulis , securi filiis , credentibus confidenter , constanter incredulis non valemus. Verum quia hodie apostolicus sermo claro se lumine sensibus audientium totus infudit , nec quicquam catholicis mentibus reliquit ambiguum , cum dicit : *Si enim vnius delicto mors regnauit per unum.* Declamandi studium seponentes , tota simplicitate ipsis apostolicis eloquiis innitemur : ut verum scire cupientibus nulla sermone nostro generetur obscuritas : *Si enim vnius delicto , ut dicit mors regnauit per unum.* Quare mortem ab uno , & primo homine esse posteris acquisitam insinuare , & approbare euangelica laborat authoritas ? Et quamvis sufficiat illa sententia, quæ dicit, Deus mortem non fecit : quare eam tam trucem , tam crudelē , tam immitem nonnulli à Deo velint esse conditam , scire non possum. Nemo sine piaculo æstimat tam pium, tam bonum Deum, mortem creare potuisse : cuius vniuersus mundus dolore continuo, gemitu, lachrymis , accusat , & detestatur authorem. Si mors etiam penes homines est criminum pena, quo ausu concreata homini , & pœnæ ante creditur innocentia

Rom. 5..

Sap. 1..

nocenti Deo insita esse, quam vita? Sed audiamus Apostolum: *Si enim unius delicto mors regnauit per unum, multo magis abundantiam gratiae, & donationis, & iustitiae accipientes in vita regnabunt per unum Christum dominum nostrum.* Ecce unum, & unum: Adam & Christus. Per illum peccatum regnauit in mortem: per istum gratia regnauit in vitam. Denique duo haec principia vitae, & mortis, absolutionis, & poenae, desideratae libertatis, & damnationis extremae, is qui sequitur, sermo Apostoli aperit & declarat. *Igitur sicut per unius delictum in omnes homines in condemnationem: ita & per unius iustitiam in omnes homines in iustificationem vita.* Per unum & unum, aut mors regnat, aut vita conceditur. Quid hic ergo addere sermo possit interpretis? quibus adiunges silentium, omnis amulorum succumbit intentio. *Per unius delictum in omnes homines in condemnationem: ita & per unius iustitiam in omnes homines in iustificationem vita.* Sicut fonti fluuius, sic fructus semini: ita origini deseruit, aut addicta, aut erepta posteritas: sicut ex his quae adiecit Apostolus pleniū approbatur. *Sicut enim unius homini inobedientia peccatores constituti sunt multi, ita unius obedientia iusti constituentur multi.* Sit homo peccator, ut sit Deus iustus, quia reatus redundat ad iudicem, si pena percellit innoxium. Et ideo dixit: *Sicut per unius hominis inobedientiam peccatores constituti sunt multi.* Ut scirent se eius culpæ fuisse participes, cuius poenæ socios se esse persentiantur. Sed iam quid lex profuerit attestante Apostolo, audiant legis amatores. *Lex autem, inquit, subintravit, ut abundaret delictum.* Ecce, ut Apostolus dicit. Non immunitatem delictorum Lex fecit esse, sed copiam: non per se fratres, sed per eum, qui legem per imbecillitatem ferre non poterat. Non magnitudo lucis

Rom. 3.

hebetat oculos, quæ solis à Deo creata est oculis, sed oculorum infirmitas lucis totam sustinere non potest, & ferre claritatem, ita & lex fratres, quæ per se satis iusta erat, & satis sancta, dum ab homine fragili seueram exigit disciplinam, magis magisque oneravit & prodidit delinquentem. Et hoc quare fratres? Ut per gratiam & veniam conditoris rediret ad vitā, qui per tumorem & ignorantiam, cum male innocentia gloriaretur, in debitum parentis deducebatur & pœnam. Morbus igitur latebat occultus: per quem omnium secreta medullarum, & venarum meatus in ipsorum vitalium tendebant exitium, & quandam σύρησιν in omnibus generabant internis. Venit lex quæ & vulnus proderet, & tandem vetusto languori supernum aduenire Medicum nunciaret. Venit lex quæ mandatorum fomentis in cutem produceret, quod in altum lethaliter sœviebat. Venit lex ut gladio præceptorum velut apostema longi tēporis aperiret: & collectam diu saniem salutaris subinde sicaret effusio. Nec tamen per se, fratres, aut vulnus claudere, aut ægrotanti perfectam addere valebat ipsa sanitatem. Quod ubi vedit ægrotus, & tandem statum suum miserandus agnouit, cœpit tendere festinus ad Medicum: ut quod per legem proditum, & per ipsam diu fuerat ampliatum, tanti Medici peritia curaretur, & gratia. Ampliatum vulnus dicimus fratres, quia post incisionem, putredo, fœtor, horror, vexatio, ipsi vulneri abscisione generatur: & fide per curam deterior miserandi facies ipsa languoris, quam fuerat ignorantī periculum cum lateret. Venit ergo Medicus: & iam fesso curis, & curationum vexationibus perdefesso solius verbi autoritate subuenit. Sicut Centurio ille confitetur, cum dicit: Dic verbo, & sanabitur puer meus. Et impleretur illud

Mat. 8.

Ps. 100.

illud Propheticum; Misit verbum suum, & sanauit eos. Et ideo sequitur: *Vbi abundauit peccatum, superabundauit & gratia.* Ac si diceret, vbi dilatatum est vulnus, supereffusa est sanitas. Nemo ergo ingratus sit legi, quia quem ægrotantem & iacentem inuenierat, leuauit, fouit, & ut saluti traderet, ipsum usque ad Medicum salubri exultatione perduxit, ut sicut dixit Apostolus; *Quemadmodum regnauit peccatum in morte, ita gratia regnet in vitam eternam, per Iesum Christum dominum nostrum.* Gratia in vitam, peccatum regnat in mortem. Recta fides non mortem, non interitum hominis, authori Deo, deputat, sed salutem. Mors sit hominis, sic peccati, ut vita creata, & reddita solum credatur esse per Christum.

In verba eiusdem, Quid ergo dicemus? permanebimus in peccato, ut gratia abundet, &c. Sermo CXIII.

B Eatus Apostolus quando interrogat, quando manifesta perquirit, eos videlicet obiurgat & increpat, qui eloquia diuina sua interpretatione corrumpt: & inde concipiunt suffragia criminum, unde assumere debuerant documenta virtutum. Sic enim hodie cœpit: *Quid ergo dicemus? Permanebimus in peccato, ut gratia abundet?* Superius dixerat fratres: *Vbi abundauit peccatum, superabundauit & gratia:* & ideo ita exorsus est: ac pro illo diuino & singulari magisterio, imperitis se velut interrogatione participat: ut quæ sunt prudentiæ cœlestis plena eruditione respondeat. Si enim ibi abundauit peccatum, superabundauit & gratia. *Quid ergo dicemus? Permanebimus in peccato, ut gratia abundet?* Si prona est delinquentibus pietas, si gratia copiosa peccantibus, si iniustis amica largitas est diuina, certè si futura bona malis

Rom. 6.